

blod; det er Dviblen. Det var ikke Tabet af saa og saa mange Tusind Menneskeliv, det var ikke Tabet af to Landsdele, det var ikke Udskillelsen af det, som er Rjød og Blod af det danske Folk, det var ikke det, der var den største Ulykke, som fulgte af den sidste Krig. En dybere Ulykke end nogen anden var den Dvibl om sin Skjæbne, den Mistillid til Fremtiden, som inderst inde greb Folket. At vi ikke under nogen Omstændighed, ikke under noget Vilkaar kunde vente, hvis vi stode alene, at kunne tage Kampen op mod en eller endog to af Europas Stormagter, det var klart for os alle; men det, som vi stolede paa, det, vi ventede, var, at vi ikke vilde blive ladte alene. Vi bleve ladte alene. Vi stolede paa Alliancer, vi havde ingen. Hvad der skete dengang, kan gjentage sig den Dag imorgen. Og hvad nytter saa Alt? Hvad nytter det at have Tusind Mennesker mere eller mindre under Fanerne, hvad nytter det at have en Vold, som dog vil blive stor met; hvad nytter det at have Kanoner, vi neppe have Mandskab til at betjene, og som dog vil blive Fjendens Bytte? Hvad nytter det Alt? Det kan ikke undre Noget, det kan ikke overraske Noget, der har det mindste psykologiske Kjendskab, at overfor denne nagende Dvibl, som ruger over Folket, er der dem, der søge ligesom et Ønske i Mørket, en Straale af Haab ved at kaste sig over i en stik modsat, en helt forskjellig Tankegang: Vi ere akmægtige og svage; af vor Styrke kunne vi Intet haabe; vort eneste Haab om at faae Lov til at leve, maa vi søge just i vor Afmaagt, netop deri, at vi gjøre os saa ubethydelige, at Ingen behøver at frygte selv det Minimum af Maat, som vi kunne udfolde. At høre til en lille svag Nation er under ingen Omstændigheder nogen Fordel; det er ofte ydmygende; men vi maa tage vor Lod og vor Skjæbne saaledes, som den nu engang er os bestaaren. Vi have ikke Andet at gjøre end at krybe som Musen i et Hul og at søge ialtfald paa den Maade en Mulighed for at redde os. Mine Herrer, jeg deler ikke denne Opfattelse af vor Lod og vor Skjæbne; men jeg kan forstaa, at der er dem, som nære den, naaget den i sine Forudsætninger er urigtig og i sine Slutninger falsk. Jeg hørte igaar af det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgtreds (Monrad) dette mørke Syn bryde igjennem hans Tale. Han talte om den Forkrænkelighedens Lov, som Folkene ere undergivne ligesom Slægterne og Individerne; det høieste Landsliv, det ædlest Sprog vil mindgaeligt gaa til Grunde. Naar han dog anbefalede og sluttede sig til, at vi efter Evne skulle forsvare os, maatte det være nærmest i Kraft af den samme Følelse, som driver

Oldingen, selv om han staar paa Gravens Rand, til endnu at klynge sig til Livet. Sa ganske vist, det Sprog, hvori vi for Dieblilket meddele vore Tanker til hinanden, vil enaang være dødt, vore Efterkommere om tusind Aar vilde ikke forstaa det, ligesom det Sprog er dødt, hvori vore Forfædre tusind Aar tilbage talte til hverandre paa Thinge. Det er Følgen af, hvad det ærede Medlem kalder Forkrænkelighedens og Forgængelighedens Lov, men, hvad jeg med et andet Navn kalder Udviklingens Lov; men deri er ikke givet nogen Nødvendighed for et Folks Undergang. Et Folks Undergang kan kun med Nette kaldes saaledes, naar den hidføres ved Vold. Bolens Skjæbne, Karthagos Skjæbne er ikke ethvert Folk bestaaren; men vi staa — det er sandt — mere end noget andet nuværende europæisk Folk med denne Mulighed for Die. Det er denne Mulighed, der hviler med et frygteligt Tryk paa Folkets Sind, som knuger Modet, lammer Villien, som taus og mørk reiser sig i sin truende Rædsel bag al den Strid, i hvis Larm vi søge at døde den indre Uros Stemme. Den, der kunde svække denne Dvibl i Folket, den, der kunde borttage det Tryk, der hviler paa det, han vilde ogjaa evne at føre Folket stærkt og enigt til Løsning af Forsvarssagen og derigjennem til Løsning af Mangt og Meget, som nu skiller os. Men medens jeg har udtalt min Tilslutning i Hovedsagen til det Forslag, den høie Regjering har forelaaet, evner jeg ikke at inde, at dette Forslag i sig selv er skiftet til, eller at Regjeringens hele Holdning i denne Sag formaar at svække Dviblen, at afkræfte Modstanden. Thi hvad mangler der i dette Forslag? Der mangler det Væsentligste, det mest Fundamentale, det Grundlag, hvorpaa den hele Plan er bygget. Den første, den uafviseligste Betingelse for vort Forsvar, det er den, at vi have Alliancer. Uden Alliancer bygges Forsvarsplanen paa Sand, den svæver i Luften. Og det anerkjendes, det udtales udtrykkelig. Maa da ikke det første Spørgsmaal, som melder sig paa Læben, være det: Hvor er Alliancen?

I Regjeringsforslaget, som blev forelaaet ifjor, hedder det i Motiverne: „Kunne vi ikke ved egen Modstand gjøre det muligt, at andre Magter, hvis Interesser ogsaa ere knyttede til de nævnte Farvande, faae Tid til at komme os til Hjælp mod en Magt, der maatte ville tvinge os ud af vor neutrale Stilling, vilde vi være udsatte for at falde for et pludseligt med overlegne Kræfter iværksat Overtalning. . . . Vor Opgave maa derfor være at vinde Tid, saa megen Tid som muligt.“ Et æret Medlem, som i